

želský. Tuto námitku dlužno označiti za právně bezpodstatnou. Je sice pravda, že jet nezbytnou podmínkou skutkové podstaty přestupku podle §u 506 tr. zák., aby pachatel odpíral bezdůvodně splnění slibu, a že nesplnění slibu nespadá pod sankci §u 506 tr. zák., vyskytl-li se, byť i teprve dodatečně, vážný důvod pro odepření splnění slibu, ale důvodem ospravedlňujícím nesplnění slibu po rozumu posléze uvedeného ustanovení zákona nemůže býti nikdy čin, jímž pachatel sám vědomě a úmyslně se zbavil možnosti splnění slibu; neboť jinak bylo by ustanovení §u 506 tr. zák. ilusorním. Že tu šlo o čin uvedeného druhu, zjišťuje nalézací soud v důvodech rozsudku, kde uvádí, že obžalovaný, dav se oddati s Kristinou M-ou, projevil zřejmě úmysl, nesplniti manželský slib, daný Janě Č-ové před jejím svedením a zmrháním.

Čís. 2028.

Beze změny skutkového základu řízením průvodním před odvolacím soudem nemůže tento soud uchýliti se od zjištění prvního soudu (§§y 281 čís. 5, 470 odstavec druhý tr. ř.).

Trestání válečné lichvy (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Označení cen jest požadováním ve smyslu §u 7 zákona.

V subjektivním směru se vyžaduje vědomí pachatelovo o zřejmé přemrštěnosti ceny.

(Rozh. ze dne 22. června 1925, Zm I 371/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 22. ledna 1925 porušen byl zákon v ustanovení §u 7 zákona ze 17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n., §u 270 čís. 5 a §u 470 tr. ř., rozsudek ten se zrušuje a odvolacímu soudu se ukládá, by, šetře zásady §u 293 odstavec druhý tr. ř., ve věci znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Domažlicích ze dne 12. prosince 1924 byla obžalovaná Marie F-ová sprostěna podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přestupek §u 7 zákona ze 17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n., jehož se prý dopustila tím, že koncem října 1924 v D., využívajíc mimořádných poměrů válkou vyvolaných, žádala za brambory, předmět potřeby, zřejmě přemrštěnou cenu 70 h za 1 kg. Dle odůvodnění rozsudku doznala sice obžalovaná, že prodávala v drobném 1 kg velkých brambor po 70 h, ač je koupila po 40 Kč 1 q, hájila se však tím, že koupila brambory velké i malé, malých že byla nejméně jedna třetina, že za 70 h prodávala pouze brambory velké a přebrané, kdežto malé že prodávala 1 kg po 25 h ke krmení. Okresní soud, uznávaje cenu 50 až 60 h za 1 kg v drobném v D. za obvyklou, neshledal vzhledem k výpovědím svědků a k ostatním skutečnostem, pro tvoření ceny důležitým (režie, ztráta, čistý zisk), že obžalovaná prodávala brambory se ziskem ne-

přiměřeným. K tomu připojil okresní soud kalkulační výpočet. Rozhodnutím krajského jako odvolacího soudu v Plzni ze dne 22. ledna 1925 bylo odvolání veřejného obžalobce vyhověno a byl napadený rozsudek změněn v ten smysl, že se obžalovaná uznává vinnou přestupkem za vinu jí kladeným. Dle odůvodnění odsuzujícího výroku vzal soudní dvůr v souhlasu se zjištěnými a v důvodech první stolice uvedenými okolnostmi za prokázáno, že obžalovaná nakoupila brambory po 40 Kč za 1 q a prodávala je v drobném po 70 h za 1 kg, že obvyklá cena tohoto předmětu potřeby v D. v oné době byla 50—60 h za 1 kg. Odvolací soud nevzal však za prokázáno, že obžalovaná měla mimořádné výlohy, jež by odůvodňovaly vyšší cenu prodejní, než u jiných obchodníků. Tvrzení její o množství drobných brambor a přimísené zemi že není věrohodné a není prokázáno, takže kalkulační výpočet prvního soudce neodpovídá skutečnosti. Dle přesvědčení odvolacího soudu je rozpjetí 30 h při 1 kg brambor mezi cenou nákupní a prodejní přílišné a neodůvodněné.

Především dlužno uvést, že obžalovaná dle spisů nedoznala, že prodávala brambory 1 kg po 70 h, nýbrž doznala pouze, že označila venku cenu velkých, přebraných brambor tímto penízem, za který jich však nikdo nekoupil. Tím jest ovšem pojmu požadování 70 h za 1 kg plně vyhověno (viz rozh. Šb. n. s. č. 436 a j. v.). Rozsudečným zjištěním prvního soudce také neodpovídá, když uvádí odvolací soud, že v souhlasu s prvním soudcem bere za prokázáno, že obžalovaná nakoupila brambory po 40 Kč za 1 q a že je prodávala v drobném po 70 h za 1 kg, neboť první soud bere na základě kalkulačního výpočtu za prokázáno, že obžalovaná za 12 q brambor, koupených za 480 Kč, docílila přibližnou prodejní cenu 531 Kč. Dovozuje-li pak odvolací soud, že tvrzení obžalované o množství drobných brambor a přimísené zemi není věrohodně prokázáno, takže kalkulační výpočet prvního soudce neodpovídá skutečnosti, ocitá se v tomto směru, aniž řízení odvolací bylo nějak doplněno, v rozporu se skutkovým zjištěním okresního soudu, jenž výslovně vzal za prokázáno, že obžalovaná odprodala svědkovi Josefu H-ovi asi 70 kg brambor po 25 h a že dle výpovědi svědků Jindřicha H-a, Václava H-y, Jana H-e a Tomáše V-a brambory byly nepřebírané, se zemí, že malých brambor bylo si polovice a že obžalovaná prodávala brambory velké a přebrané. Dlužno poukázat na běžný názor komentátorů, i v praxi převládající, že základem, na kterém odvolací soud činí své rozhodnutí, jsou vůbec jen skutečnosti, které byly zjištěny v první stolici, ačli nebylo konáno v stolici odvolací další průvodní řízení, a že beze změny skutkového základu řízením průvodním, před odvolacím soudem konaným, od zjištění soudu první stolice nelze se uchýlit. Tak zejména Storch str. 537, Mayer str. 703 č. 9, Mittermayer str. 752. Názor ten hovoří zásadě ústnosti a bezprostřednosti alespoň v první stolici provedeným průvodním řízením zachované. Má-li odvolací soud podstatné pochybnosti o správnosti zjištění rozsudku první stolice, má dotyčné průvodí podle §u 470 odstavec druhý tr. ř. opakovati. Tento právní názor sdílí též Nejvyšší jakožto zrušovací soud, poukazuje zejména k tomu, že správnosti tohoto názoru nasvědčuje i úvaha, že na těchto zásadách ústnosti a bezprostřednosti vybudovaný civilní řád soudní obsahuje v §u 488 pro odvolací řízení předpis obsahu podstatně

stejného, a že tytéž zásady nemohou vésti k jiným důsledkům ani v oboru řízení trestního; ostatně je předpis Šu 470 odstavec druhý tr. ř. zcela jasným, dovoluje odvolacímu soudu, by svoje rozhodnutí založil na protokolech v první stolici sepsaných jen, nemá-li uvedených pochybností. Zastupován jest však také názor, že odvolací soud i bez nového průvodního řízení není vázán zjištěními soudu první stolice, jak tomu jest podle Šu 288 čís. 3 tr. ř. u soudu zrušovacího, jenž klade za základ svého rozhodnutí ty skutečnosti, které zjistil sborový soud první stolice, nýbrž že odvolací soud vázán jest dle výslovného ustanovení Šu 470 odstavec druhý posl. věta tr. ř. pouze obsahem protokolů. Tak Kosjek v Gerichtshalle 1886 č. 49 str. 428. Názor ten sdílí patrně i odvolací soud, uváděje proti zjištění prvního soudce, že tvrzení obžalované o množství drobných brambor a přimísené zemi není věrohodné a není prokázáno, takže kalkulační výpočet prvního soudce neodpovídá skutečnosti. Zrušovací soud však z důvodů již uvedených, nemůže sdílet tento opačný názor. Odvolací soud nedal tedy víry svědkům, aniž je byl znovu vyslechl. Byť i však odvolací soud zastupoval právní názor posléz uvedený, každým způsobem byl povinen, aby podle předpisu Šu 270 čís. 5 tr. ř. určitě uvedl, z jakých důvodů svědkům neuvěřil.

Nehledíc k této neúplnosti, opodstatňující zmatek podle Šu 281 čís. 5 tr. ř. stížen jest rozsudek odvolacího soudu též zmatkem podle Šu 281 čís. 9 a) tr. ř., neboť není v subjektivním směru zjištěno, že obžalovaná v ě d o m ě žádala cenu zřejmě přemrštěnou, využívajíc mimořádných poměrů válkou přivoděných. Obžalovaná hájila se tím, že sice přebrané velké brambory označila venku cenou 70 h za 1 kg, že však za tuto cenu nikdo jich nekoupil, dále že malé brambory prodávala ke krmení vepřů po 25 h za 1 kg a brambory přebrané, velké k jídlu že prodávala po 48 až 50 h za 1 kg. Pro zjištění v tomto směru bylo by bývalo zejména také zjistiti a uvážiti, zda v době činu (30. října 1924) byl v D. nedostatek brambor, který by byl vylučoval volnou soutěž s tímto předmětem potřeby, a ovšem i otázku, je-li dle daných okolností počítati a čítala-li obžalovaná s následky válečných poměrů ve směru ochoty spotřebitelů, platiti ceny požadované bez kontroly jejich oprávněnosti (t. zv. psychické následky války). Bylo proto vyhověti zmateční stížnosti generální prokuratury podle Šu 33 tr. ř.

Čís. 2029.

Pronesena-li obvinění ve smyslu Šu 487 tr. zák. u výkonu veřejné funkce (členství v obecní radě) a zřejmě jen proto, že k tomu byl dán podnět bezprostředně před tím přednesenými stížnostmi, stačí k beztrestnosti důkaz pravděpodobnosti (druhý odstavec Šu 490 tr. zák.).

(Rozh. ze dne 23. června 1925, Zm¹ I 433/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkovým výrokem okresního soudu v Domažlicích ze dne 22.